

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын
газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ГСА-2024/50/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Говьсүмбэр аймаг

2024 он

Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын

дарга, тэргүүлэх аудитор: Д.Сарантуяа

Утас: 70543179

Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Г.Наранбаяр

Цахим хаяг: baranbayarg@audit.gov.mn

Гэрээгээр аудитыг гүйцэтгэсэн:

Баталгаат тооцоолол аудитХХК-ийн

Захирал: М.Буянбулган

Утас: 77153069

Цахим хаяг: buyanbulgan@batalqaattaudit.com

Чанарын менежер: Г.Цогтбаатар

Аудитор: Н.Цэнгэнбаяр

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	12
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	12
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	13
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	13
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	14
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт.....	14
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл	14
3.5.3 Нэмэлт төсөв	15
3.5.3 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн	15
3.5.4 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл.....	15
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	16
4.1 Ерөнхий зүйл.....	16
4.2 Материаллаг байдал	16
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	16
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	17
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	17
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	17
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	17
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн	18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	18
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	19
5.1 Төлбөрийн акт.....	19
5.1.1 Цалингийн зардалтай холбоотой асуудал	19
5.2 Албан шаардлага.....	19
5.2.1 Шилэн дансны мэдээлэлтэй холбоотой асуудал.....	19
5.3 Зөвлөмж.....	20
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	21

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ГЗБГЗЗЕГ	Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газар
ГСА	Говьсүмбэр аймаг
МУЕА	Монгол улсын ерөнхий аудитор
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг

Утас/Факс: 976-7054 3179

И-мэйл: goviusumber@audit.gov.mn

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН ГАЗРЫН
ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА, ХОТ
БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН ТӨСВИЙН
ШУУД ЗАХИРАГЧ Б.ОТГОНЧИМЭГ
ТАНАА**

2024.02.23 № 38
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл

008020392

008050305

үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 зорилтын хүрээнд 143 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 93.8 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнасан байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.САРАНТУЯА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	69,165,990.80	73,580,506.00
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3,523,540.00	6,956,700.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	3,523,540.00	6,956,700.00
31211	Нөөц харилцах ахмад	3,523,540.00	6,956,700.00
33	АВЛАГА	0.00	4,614,086.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	0.00	4,614,086.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	65,642,450.80	62,009,720.00
351	Түүхий эд материал	49,402,610.80	49,109,700.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	49,402,610.80	49,109,700.00
354	Хангамжийн материал	16,239,840.00	12,900,020.00
35410	Бичиг хэргийн материал	5,776,030.00	3,086,730.00
35420	Аж ахуйн материал	4,655,540.00	4,157,990.00
35470	Бусад хангамжийн материал	5,808,270.00	5,655,300.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	198,590,306.38	311,004,561.47
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	198,590,306.38	311,004,561.47
392	Биет хөрөнгө	186,998,973.12	299,063,228.14
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	69,460,463.18	69,460,463.18
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,674,286.98)	(8,113,403.30)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	79,900,000.00	79,900,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(34,401,388.82)	(47,718,055.46)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	216,743,054.00	273,416,954.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(143,037,363.05)	(79,660,084.60)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	8,851,446.70	16,261,346.70
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,780,452.08)	(5,171,492.59)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,000,000.00	2,000,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,062,499.83)	(1,312,499.79)
393	Биет бус хөрөнгө	11,591,333.26	11,941,333.33
39301	Програм хангамж	1,720,000.00	1,720,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,156,666.74)	(806,666.67)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	11,028,000.00	11,028,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	267,756,297.18	384,585,067.47
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	267,756,297.18	384,585,067.47
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	86,919,521.28	86,919,521.28
	Дахин үнэлгээний нөөц	2,993,969.96	2,993,969.96
512	Хуримтлагдсан үр дүн	177,842,805.94	294,671,576.23
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	177,842,805.94	177,842,805.94
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	116,828,770.29
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	267,756,297.18	384,585,067.47

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	377,527,624.00	796,136,326.06
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	31,252,925.00	188,114,747.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,480,050.00	54,614,086.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,523,540.00	4,133,160.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-ҮХ	25,249,335.00	129,367,501.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	108,157,799.00	104,058,208.60
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	108,157,799.00	104,058,208.60
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	0.00	8,192,170.46
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.00	8,192,170.46
1330	Төсвийн захирагчдаас	238,116,900.00	495,771,200.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	234,635,300.00	495,431,600.00
133003	Хөрөнгийн	3,481,600.00	339,600.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	421,868,656.86	679,307,555.77
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	421,868,656.86	679,307,555.77
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	178,707,025.41	338,130,735.77
210101	Үндсэн цалин	130,585,020.85	194,134,055.33
210102	Нэмэгдэл	31,369,229.96	86,480,235.64
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7,255,226.00	15,675,000.00
210104	Урамшуулал	9,497,548.60	41,841,444.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,585,151.88	43,417,030.39
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,550,599.97	29,714,320.60
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,838,237.07	3,512,302.44
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,393,949.96	2,717,441.92
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	342,487.97	679,360.51
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,459,876.91	6,793,604.92
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	9,055,579.35	8,950,782.71
210301	Гэрэл, цахилгаан	814,220.35	837,424.71
210302	Түлш, халаалт	4,388,913.00	4,547,422.00
210303	Цэвэр, бохир ус	807,446.00	520,936.00
210304	Байрны түрээс	3,045,000.00	3,045,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,562,207.40	32,675,755.84
210401	Бичиг хэрэг	8,405,841.32	7,877,210.80
210402	Тээвэр, шатахуун	10,436,700.00	14,102,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	446,145.00	253,025.04
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	6,273,521.08	8,696,650.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	0.00	1,746,470.00
2107	Томилолт, зочны зардал	932,000.00	4,409,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	932,000.00	4,409,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	24,661,698.70	25,671,692.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	24,509,398.70	24,244,192.00

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	1,352,900.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	70,600.00	34,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	54,900.00	26,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	18,000.00	8,800.00
210807	Газрын төлбөр	8,800.00	4,300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82,434,729.46	79,027,999.49
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,654,204.00	24,940,953.58
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	600,000.00	0.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	80,180,525.46	54,087,045.91
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	895,998.10	1,820,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	895,998.10	1,820,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,328,861.26	97,408,330.97
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	4,328,861.26	0.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	97,408,330.97
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	0.00	47,795,428.60
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	47,795,428.60
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	72,705,405.30	0.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,480,050.00	0.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	70,225,355.30	0.00
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН	(44,341,032.86)	116,828,770.29
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	(605,200.00)	0.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	605,200.00	0.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(44,341,032.86)	116,828,770.29
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(44,946,232.86)	116,828,770.29

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Дансны код	Үзүүлэлт	/ төгрөгөөр /	
		Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,130,433,839.00	691,583,900.14
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	787,640,740.00	83,901,921.08
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,480,050.00	50,000,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	785,160,690.00	33,901,921.08
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	108,157,799.00	104,058,208.60
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	108,157,799.00	104,058,208.60
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	0.00	8,192,170.46
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.00	8,192,170.46
1330	Төсвийн захирагчдаас	234,635,300.00	495,431,600.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	234,635,300.00	495,431,600.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,120,080,399.00	651,016,940.14
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,120,080,399.00	651,016,940.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	178,707,025.41	338,130,735.77
210101	Үндсэн цалин	130,585,020.85	194,415,487.54

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210102	Нэмэгдэл	31,369,229.96	86,480,235.64
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7,255,226.00	15,675,000.00
210104	Урамшуулал	9,497,548.60	41,560,012.59
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,585,151.88	43,417,030.39
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,646,876.20	29,714,320.60
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,741,930.09	3,512,302.44
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,387,232.16	2,717,441.92
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	346,583.04	679,360.51
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,462,530.39	6,793,604.92
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	9,005,579.35	8,950,782.71
210301	Гэрэл, цахилгаан	814,220.35	837,424.71
210302	Түлш, халаалт	4,338,913.00	4,547,422.00
210303	Цэвэр, бохир ус	807,446.00	520,936.00
210304	Байрны түрээс	3,045,000.00	3,045,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	18,166,645.00	8,562,600.00
210401	Бичиг хэрэг	6,575,400.00	1,839,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,412,700.00	5,202,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	446,145.00	209,100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,732,400.00	1,311,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,814,600.00	2,334,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	60,000.00
210604	Урсгал засвар	1,814,600.00	2,274,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	932,000.00	4,409,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	932,000.00	4,409,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	806,309,923.70	63,940,453.08
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	24,509,398.70	32,744,192.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	1,352,900.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	81,675.00	34,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	54,900.00	26,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	18,000.00	8,800.00
210807	Газрын төлбөр	8,800.00	4,300.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	781,637,150.00	29,768,761.08
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,429,209.00	34,246,878.62
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,829,209.00	34,246,878.62
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	600,000.00	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,095,998.10	1,820,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,095,998.10	1,820,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,328,861.26	97,408,330.97
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	4,328,861.26	0.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	97,408,330.97
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	72,705,405.30	47,795,428.60
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	70,225,355.30	0.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,480,050.00	47,795,428.60
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	10,353,440.00	40,566,960.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	6,779,900.00	37,133,800.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	6,779,900.00	37,133,800.00

6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>3,573,540.00</u>	<u>3,433,160.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	3,573,540.00	3,433,160.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	3,523,540.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,573,540.00	6,956,700.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр					
Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	86,919,521.28	2,993,969.96	177,842,805.94	267,756,297.18
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	86,919,521.28	2,993,969.96	177,842,805.94	267,756,297.18
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	86,919,521.28	2,993,969.96	177,842,805.94	267,756,297.18
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	116,828,770.29	116,828,770.29
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	86,919,521.28	2,993,969.96	294,671,576.23	384,585,067.47

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /				
ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	545,431,600.00	448,023,269.03	82.1
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	545,431,600.00	448,023,269.03	82.1
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	543,610,500.00	446,203,269.03	82.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	413,316,000.00	330,848,806.52	80.0
210101	Үндсэн цалин	220,658,400.00	194,415,487.54	88.1
210102	Нэмэгдэл	167,491,800.00	79,198,306.39	47.3
210103	Унаа, болон бусад нөхөн олговор	15,173,400.00	15,675,000.00	103.3
210104	Урамшуулал	9,992,400.00	41,560,012.59	415.9

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	51,664,500.00	42,506,789.18	82.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,131,900.00	29,095,356.60	82.8
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,133,200.00	3,439,483.14	83.2
210203	ҮОМШӨ ний даатгал	3,306,500.00	2,659,186.44	80.4
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	826,600.00	664,796.66	80.4
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,266,300.00	6,647,966.34	80.4
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	14,619,400.00	8,950,782.71	61.2
210301	Гэрэл цахилгаан	2,289,500.00	837,424.71	36.6
210302	Түлш, халаалт	3,431,600.00	4,547,422.00	132.5
210303	Цэвэр, бохир ус	1,953,500.00	520,936.00	26.7
210304	Байрны түрээс	6,944,800.00	3,045,000.00	43.8
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,715,500.00	3,704,100.00	99.7
210401	Бичиг хэрэг	266,300.00	266,300.00	100.0
210402	Тээвэр (шатахуун)	2,797,300.00	2,787,400.00	99.6
210403	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	209,100.00	209,100.00	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	442,800.00	441,300.00	99.7
2106	Эд хогшил худалдан авах	75,100.00	75,100.00	100.0
210604	Урсгал засвар	75,100.00	75,100.00	100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	555,800.00	458,000.00	82.4
210702	Дотоод албан томилолт	555,800.00	458,000.00	82.4
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	8,867,500.00	8,863,012.00	99.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,502,000.00	8,497,512.00	99.9
210802	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	290,900.00	290,900.00	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	34,600.00	34,600.00	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	26,900.00	26,900.00	100.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	8,800.00	8,800.00	100.0
210807	Газрын төлбөр	4,300.00	4,300.00	100.0
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	50,796,700.00	50,796,678.62	100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	50,796,700.00	50,796,678.62	100.0
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,821,100.00	1,820,000.00	99.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,821,100.00	1,820,000.00	99.9
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,821,100.00	1,820,000.00	99.9
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	545,431,600.00	545,431,600.00	100.0
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	495,431,600.00	495,431,600.00	100.0
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	495,431,600.00	495,431,600.00	100.0
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	50,000,000.00	50,000,000.00	100.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,000,000.00	50,000,000.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	0.00	-
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	64,454,950.46	64,454,950.46	100
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	64,454,950.46	64,454,950.46	100
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	64,454,950.46	64,454,950.46	100
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	7,281,929.25	7,281,929.25	100
210102	Нэмэгдэл	7,281,929.25	7,281,929.25	100
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	910,241.21	910,241.21	100
210201	Тэтгэврийн даатгал	618,964.00	618,964.00	100
210202	Тэтгэмжийн даатгал	72,819.30	72,819.30	100
210203	ҮОМШӨ ний даатгал	58,255.48	58,255.48	100
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	14,563.85	14,563.85	100
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	145,638.58	145,638.58	100
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,858,500.00	4,858,500.00	100
210401	Бичиг хэрэг	1,573,500.00	1,573,500.00	100
210402	Тээвэр (шатахуун)	2,415,000.00	2,415,000.00	100
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	870,000.00	870,000.00	100
2106	Эд хогшил худалдан авах	22,143,800.00	22,143,800.00	100
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	13,362,100.00	13,362,100.00	100
210602	Тавилга	6,581,900.00	6,581,900.00	100
210604	Урсгал засвар	2,199,800.00	2,199,800.00	100
2107	Томилолт, зочны зардал	3,951,800.00	3,951,800.00	100
210702	Дотоод албан томилолт	3,951,800.00	3,951,800.00	100
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	25,308,680.00	25,308,680.00	100
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	24,246,680.00	24,246,680.00	100
210802	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	1,062,000.00	1,062,000.00	100
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	112,250,379.06	112,250,379.06	100
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	8,192,170.46	8,192,170.46	100
132001	Орон нутгийн төсвөөс	8,192,170.46	8,192,170.46	100
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	104,058,208.60	104,058,208.60	100
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажилагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	104,058,208.60	104,058,208.60	100

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар нь Монгол Улсын хун амын нутагшилт, суурьшлын зохистой тогтолцоонд тулгуурлан хүн амын эрүүл, аюулгүй, таатай орчинд амьдрах, орчны бохирдол, байгалийн тэнцэл алдагдахаас сэргийлсэн бүс нутаг, хот, суурин газрыг төлөвлөх, байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулах зорилго, үндсэн чиг үүрэг бүхий Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газрын харьяа байгууллага юм.

2023 оны нийт төлөвлөгдсөн зардлын санхүүжилтийн эх үүсвэр төлөвлөгөө 545,431.6 мянган төгрөг, гүйцэтгэл 448,023.3 мянган төгрөг буюу гүйцэтгэл 82.1 хувьтай байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар нь Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон дараах бусад хууль, тогтоомжид нийцүүлэн чиг үүргээ хэрэгжүүлж байна.Үүнд:

- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль;
- Хөдөлмөрийн тухай хууль;
- Барилгын тухай хууль;
- Газрын тухай хууль;
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль;
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль;
- Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль;
- Засгийн газрын 2003 оны 28 дугаар тогтоол;
- Засгийн газрын 2022 оны 107 дугаар тогтоол;
- Засгийн газрын 2022 оны 194 дүгээр тогтоол ;
- Засгийн газрын 2022 оны 204 дүгээр тогтоол “Автомашин ашиглалтын тухай”;
- Сангийн сайд, Монгол банкны Ерөнхийлөгчийн 2022 оны А122/А-172 дугаар хамтарсан тушаалын хавсралт “Засгийн газар болон төсвийн байгууллагын дансыг банканд нээх, хаах, тайлагнах журам”;Сангийн сайдын 2022 оны 120 дугаар тушаал “Албан томилолтын зардлын тариф шинэчлэн батлах тухай”,

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөө багатай байна.

Тус байгууллага дотоод хяналтын чиг үүргийг газрын даргын тушаалаар батлагдсан журам зааврыг мөрдлөг болгодог. Аудитаар илэрсэн зөрчлүүдийг засаж, зөвлөмжийг биелүүлэн ажилласан тул байгууллагын дотоод хяналтын нэгжийн чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар түүнийг аудитад ашиглахгүй гэж үзлээ.

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны хувьд Хөдөлмөрийн тухай хууль, Барилгын тухай хууль, Газрын тухай болон бусад хуулиудад нийцүүлэн гарсан дээд шатны байгууллагуудын тогтоол, журам, тушаал, шийдвэрүүдийг өөрийн үйл ажиллагаандаа даргын тушаалаар тухай бүрт нь өөрчлөлт оруулан мөрдлөг болгон ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилтийг аудитын зарим горим, сорилыг гүйцэтгэхэд картаар эзэмшиж буй зарим хөрөнгийн кодлолт, болон хадгалалт, хамгаалалтад анхаарах асуудлууд байсан нь түүнд тавих хяналт алдагдах, хөрөнгөд эрсдэл гарч болзошгүй гэж үзэв.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага аймгийн хэмжээнд мөрдөж байгаа нийтлэг Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигтэй байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 116,828.8 төгрөгөөр буюу 43.6 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт

Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	3,523.5	6,956.7	3,433.2
Авлага	0.0	4,614.1	4,614.1
Бараа материал	65,642.4	62,009.7	-3,632.7
Үндсэн хөрөнгө	198,590.4	311,004.6	112,414.2
Нийт хөрөнгө	267,756.3	384,585.1	116,828.8
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	267,756.3	384,585.1	116,828.8
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	267,756.3	384,585.1	116,828.8

Дээрх хүснэгтээс харахад, дансны үлдэгдэлд гарсан материаллаг дүнтэй дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 3,433.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь цалингийн сангаас ахмадын санд төвлөрүүлсэнтэй холбоотой;
- Авлага дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 4,614.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь ГЗБГЗЗЕГ-ын даргын 1/180 тоотын дагуу Барилгын хөгжлийн төвөөс авах барилга, техник хяналтын орлоготой холбоотой;
- Бараа материал дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 3,632.7 мянган төгрөгөөр буурахад газрын даргын тушаалаар 1,746.5 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталсан нь нөлөөлсөн;
- Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 116,828.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд элэгдлийн зардлаар өртгөө нөхсөн цаашид ашиглах үндсэн хөрөнгийг ашиглах хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоож бүртгэсэнтэй холбоотой;

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 453,531.6 мянган, үйл ажиллагааны орлогоос 50,000.0 мянган, нийт зарлагыг 503,531.6 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналыг 98,400.0 мянган төгрөгөөр бууруулж, 405,131.6 мянган төгрөгөөр төсвийг баталсан байна. Энэ нь төсвийн хэмнэлтийн хуульд нийцүүлсэнтэй холбоотой байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 140,300.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 545,431.6 мянган төгрөгөөр тодотгосон байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 71504 хөтөлбөрийн 80101 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 495,431.6 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс, 50,000.0 мянган төгрөгийг үйл ажиллагааны орлогоос бүрдүүлэхээр баталжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 495,431.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, үйл ажиллагааны орлогоос 50,000.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 448,023.3 мянган төгрөг буюу 82.1 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 97,408.3 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилт олгоогүй.

3.5.3 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант онд төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй.

3.5.4 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Тайлант онд батлагдсан төсвийн хүрээнд 28,450.4 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч орлогоор бүртгэсэн.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Баталгаат тооцоолол аудит ХХК-ийн аудитор Н.Цэнгэнбаяр, чанарын менежер Г.Цогтбаатар нар гүйцэтгэж, хяналтыг захирал М.Буянбулган болон Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитын менежер Г.Наранбаяр, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Сарантуяа нар хэрэгжүүлсэн.

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Аудитыг Баталгаат тооцоолол аудит ХХК-д 2024 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 28 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын дүнгээр сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 421,868.6 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар тогтоож, сонгосон суурь үзүүлэлтээс тооцож төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 6,328.0 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн. Учир нь 2023 онд зарим эрх зүйн актуудад өөрчлөлт орсонтой холбоотой. Тайлант оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 679,307.6 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар тогтоож, сонгосон суурь үзүүлэлтээс тооцож, материаллаг байдлыг 10,189.6.0 мянган төгрөгөөр тогтоов.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллагын үйл ажиллагаанд хамааралтай 32 заалтын хэрэгжилтэд аудитын горим, сорил гүйцэтгэхээр төлөвлөж, хяналтыг хэрэгжүүлэв. Байгууллага төсвийн

үргүй зардал гаргахгүй байх, батлагдсан төсвийг хэмнэх зэрэг арга хэмжээ авч ажилласан байна.

Хуулийн хүрээнд төсвийн хэмнэлтийг авч үзэхэд нийт урсгал зардал 97,408.3 мянган төгрөгөөр хэмнэгдсэн байна. Үүнд: Цалин хөлс, болон нэмэгдэл урамшуулал 82,467.2 мянган болон ажил олгогчоос нийгмийн даатгал төлөх шимтгэл 9,157.6 мянган, байр ашиглалтын зардал 5,668.6 мянган, хангамж, бараа материалын зардал 11.4 мянган, томилолт, зочны зардал 97.8 мянган бусад зардлыг 5.5 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулсан нь нөлөөлжээ.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой горим сорилын хүрээнд дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

- Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд тайлант хугацаанд Төсвийн шууд захирагчийн мэдээлбэл зохих нийт 171 мэдээллийг оруулахаас 170 мэдээллийг хугацаанд нь, хугацаа хоцроосон, байршуулаагүй тус бүр 1 мэдээлэл байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1, "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавигдах мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох" журмын 3 дугаар зүйлийн 3.2.10-тай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны цахим сайтад байршуулах мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд бүрэн мэдээлж ажиллах албан шаардлага өгөв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Үндэсний аудитын газраас зарласан сонгон шалгаруулалтаар Говьсүмбэр аймгийн багц 1-д тэнцэж, гурвалсан гэрээг 2023 оны 10 дугаар сарын 13-нд байгуулж, аудитын нээлтийг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газартай шалгагдагч байгууллагуудын удирдлага, нягтлан бодогчдыг оролцуулан хийв. Завсрын аудитыг эхний 9 сарын санхүүгийн болон холбогдох баримт, байгууллагын үйл ажиллагаатай биечлэн танилцах ажилбаруудыг гүйцэтгэж, илэрсэн алдаа, зөрчлийн асуудлыг байгууллагын удирдлагад танилцуулж, уулзалтын тэмдэглэлээр баримтжуулсан.

Асуудлын бүртгэлийг жилийн дүнгээр нэгтгэн танилцуулж шийдвэрлүүлэхээр тогтсон болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар тогтоосон албан шаардлагын хэрэгжилтийг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 5 дугаар сарын 18-ны өдрийн 01/155 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	-	-	-	-	-
Албан шаардлага	1	1,500.0	1	1,500.0	100.0
Зөвлөмж	-	-	-	-	-
Нийт дүн	1	1,500.0	1	1,500.0	100.0

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байгууллагын хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалт, бүртгэлээр тавих дотоод хяналтын асуудлыг хэрхэн хэрэгжүүлж буйд анхаарах

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 861.5 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрсэн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, алдааг дахин давтан гаргахгүй байх албан шаардлага, зөвлөмж тус бүр 1-ийг өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Цалингийн зардалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Нягтлан бодогчийн ажлыг улирал бүр дүгнэж ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг тухай бүр олгосон боловч Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газрын даргын 2023 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/89 дугаар тушаалаар санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг "Зөрчилгүй" дүгнүүлсэн гэх үндэслэлээр урамшууллыг давхардуулан цалингийн сангаас олгосон.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно" Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 дэх "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 40.3 дэх "Үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагч нь хагас, бүтэн жилээр дүгнэнэ", Төрийн албаны тухай хуулийн 51.1.4 дэх "Улирлын ажлын үр дүнгээр мөнгөн урамшуулал олгох", Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журмын 2.2 дахь "Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 40 хувиас хэтрэхгүй байна.", заалтуудыг зөрчиж, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Шилэн дансны мэдээлэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд шилэн дансны нэгдсэн системд оруулах 171 мэдээллээс 170-ийг оруулснаас хугацаа хоцорсон 1, батлагдсан төсвийн хөрөнгийн хүрээнд худалдан авах төлөвлөгөөг боловсруулж байршуулаагүй.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д "Мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.2-т "Мэдээлэл ойлгомжтой, ач холбогдолтой байх";

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

4.1.3-т "Тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх;" заалтуудыг зөрчиж, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Шилэн дансны нэгдсэн системд оруулах мэдээллүүдийг тогтоосон хугацаанд журамд тодорхойлсон хавсралт дахь маягт мэдээллийн дагуу бүрэн, байршуулж байх

5.3 Зөвлөмж

1. Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Газрын даргын тушаалаар дотоод хяналтын ажилтан томилж, жилийн төлөвлөгөө гарган ажиллаж байгаа боловч шалгалтын тоо цөөн, санхүү, өмч эзэмшигчдэд тавих хяналт сул байдал ажиглагдсан. Тухайлбал: Түүвэр сонголтоор эзэмшигчийн картыг хариуцаж буй хөрөнгөтэй тулгахад кодлолт бүрэн бус, зарим барааны хадгалалт, хамгаалалтад анхаарах асуудлууд илэрсэн.

Энэ нь Засгийн газрын 2011 оны 311 дугаар тогтоолын 4.1.5-т "Өмчийн бүртгэл тооцоо, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, санхүү бүртгэлийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт шалгалт" заалтуудыг зөрчиж, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Дотоод хяналтын ажилтаны ажлыг оновчтой тодорхойлж, гүйцэтгэлд тавих хяналтыг сайжруулах

Дээрх төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Урамшуулал давхардуулан олгосон	1	861.5	1	861.5	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн	1	861.5	1	861.5	-	-	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн данстай холбоотой	1	0.0	-	-	1	0.0	-	-
Дотоод хяналт	1	0.0	-	-	-	-	1	0.0
Дүн	2	0.0	-	-	1	0.0	1	0.0

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2024 оны 02 сарын 23 өдөр

Дугаар

35/1120137

Чойр

ГА-2024/50/НА-СТА-ПМС

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- ✓ Тус газрын нягтлан бодогчийн ажлыг улирал бүр дүгнэж ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг тухай бүр олгосон боловч Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газрын даргын 2023 оны 5 дугаар сарын 25-ний өдрийн А/89 дүгээр тушаалаар санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг "Зөрчилгүй" дүгнүүлсэн гэх үндэслэлээр урамшууллыг давхардуулан цалингийн сангаас 861,490.00 (Найман зуун жаран нэгэн мянга дөрвөн зуун ерэн) төгрөгийг олгосон байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно" Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 дэх "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 40.3 дэх "Үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагч нь хагас, бүтэн жилээр дүгнэнэ", Төрийн албаны тухай хуулийн 51.1.4 дэх "Улирлын ажлын үр дүнгээр мөнгөн урамшуулал олгох", Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журмын 2.2 дахь "Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 40 хувиас хэтрэхгүй байна.", Сангийн сайдын 2022 оны 28 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтын 25 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Захиргааны ерөнхий хуулийн 4 дүгээр зүйл, Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно," Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3-т "Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана", 4.2.3.8-д "Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" гэж заасныг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

0008050177

1. Урамшууллыг давхардуулан олгосон 861,490.00 (Найман зуун жаран нэгэн мянга дөрвөн зуун ерэн) төгрөгийг удирдлага, санхүүгийн ажилтан нар хариуцан барагдуулж, Говьсүмбэр аймгийн Төрийн сан дахь **орон нутгийн орлогын “Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого” 100220000954** тоот дансанд төвлөрүүлэх
2. Актын биелэлтийг 2024 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газар¹т ирүүлэхийг Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын дарга Б.Отгончимэг, нягтлан бодогч Л.Туяа нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

“БАТАЛГААТ ТООЦООЛОЛ АУДИТ” ХХК-ИЙН
ЧАНАРЫН МЕНЕЖЕР

Б.САРАНТУЯА

Г.ЦОГТБААТАР

¹ Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, Найрамдал хотхон, Нутгийн удирдлагын ордон, Утас:70543179

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 23 өдөр

Дугаар 15/НМБ 0137
ГА-2024/50/НА-ОТА-ТШЗ

Чойр

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- ✓ Тайлант онд шилэн дансны нэгдсэн системд батлагдсан төсвийн хөрөнгийн хүрээн дэх худалдан авах төлөвлөгөөг бүрэн боловсруулж байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д "Мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.2-т "Мэдээлэл ойлгомжтой, ач холбогдолтой байх", 4.1.3-т "Тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх," гэсэн заалтыг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Захиргааны ерөнхий хуулийн 4 дүгээр зүйл, Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1-т "Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана.", 4.2.1.11-д "Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газар¹т ирүүлэх
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын дарга Б.Отгончимэг, нягтлан бодогч Л.Туяа нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.САРАНТУЯА

"БАТАЛГААТ ТООЦООЛОЛ АУДИТ" ХХК-ИЙН
ЧАНАРЫН МЕНЕЖЕР

Г.ЦОГТБААТАР

¹ Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, Найрамдал хотхон, АЗДТГ-ын байр, Утас:70543179

008040368

Байгууллагын нэр: Говьсүмбэр аймгийн [ХБХБГ]
Тайлант хугацаа: 2023.01.01-2023.12.31

Байгууллагын РД: 9019073

Аудитын код: ГСА-2024/НА-СТА-ТШЗ
Аудитын нэр: Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
Тайлант хугацаа: 2023 он

№	Ажил гүйцэтгэний анги, дансны үлдэгдэл, тодруулга	Алдаа, зөрчлийн товчлол	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Шалгагч байгууллагын санал, тайлбар	Аудитын байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар	Гаргасан шийдэл	Шалгагч байгууллагын холбогдох хүний	
								Албан тушаал	Овог нэр
А	1	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Зөрчил									
1	Цалингийн зардал	Нягтлан бодогчийн ажлыг улирал бүр дүгнэж ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулалыг тухай бичиг олгосон боловч Газар зохихон байгуулалт, геодэвч зураг зүйн газрын даргын 20/3 оны 5 дугаар сарын 25-ний өдрийн А/89 дугаар т/шаалаар санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг "Зөрчлөх" дүгнүүлсэн гэх үндэслэлээр урамшуулалыг давхард уулан цалингийн сангаас олгосон байна.	861,490.00	Төлбөрийн акт тогтоох	Зөвшөөрсөн		Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга нягтлан бодогч	Б.Отгончимэг Л.Туяа
2. Нийтийн аудитын асуудлын бүртгэл									
1	Шилэн дансны хууль	Тайлант онд шилэн дансны нэгдсэн системд оруулах 171 мэдээлэлээс 170-ийг оруулснаас хугацаа хичирсон 1, батлагдсан төсвийн хөрөнгийн хүрээнд худалдан авах төлөвлөгөөг болгоо оруулж байршуулаагүй.	0.0	Албан шаардлага өгөх	Зөвшөөрсөн		Дарга нягтлан бодогч	Б.Отгончимэг Л.Туяа	
2	Дотоод хяналт	Газрын даргын "ушаал" дотгоод хяналтын ажил тлан томилж, жилийн төлөвлөгөө гарган ажиллаж байгаа боловч шалгалтын тоо цөөн, санхүү, өмч зээмшигчдэд тавих хяналт сул байдал ажиглагдсан. Тухайлбал: Түүхэр сонголттой зээмшигчийн картныг харуулаж буй хөрөнгөтэй тулгахад кодоолт бүрэн бус, зарим барууны хад алагд, хамгаалалтад ачаарууд асуудлууд илэрсэн.	0.0	Зөвлөмж өгөх	Зөвшөөрсөн		Дарга нягтлан бодогч	Б.Отгончимэг Л.Туяа	
Дүн			861,490.00						

Бэлтгэсэн: Батлагдсан тухайлбал аудит ХХБ-ийн
Захирал М.Бухаагийнх
Хянасан: Аудитын менежер Г.Наранбал Огноо:
Хянасан: Дарга, Тэрүүлэх аудитор Б.Сарантуяа Огноо:

Танилцаж зөвшөөрсөн:
Дарга
Нягтлан бодогч

Б.Отгончимэг Огноо:
Л.Туяа Огноо: